

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1893.

Första Kammaren.

N:o 9.

Lördagen den 25 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Justerades protokollet för den 18 innevarande månad.

Herr statsrådet friherre *von Essen* aflemnade Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående upplåtelse af rätt till bearbetande af apatitförekomster.

Anmäldes och bordlades statsutskottets memorial och utlåtanden: n:o 20, med anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i en fråga rörande anslagen under riksstatens andra hufvudtitel;

n:o 21, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslagen under riksstatens sjette hufvudtitel;

n:o 22, i anledning af Kongl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående statens jernvägsbyggnader; och

n:o 23, i anledning af Kongl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag dels till nya byggnader vid statens jernvägstrafik, dels ock till rörlig materiel vid statens redan trafikerade jernvägar.

Föredrogs å nyo och företogs punktvis till afgörande statsutskottets den 22 och 24 i denna månad bordlagda utlåtande n:o 7 a, i anledning af Kongl. Maj:ts framställningar dels under riksstatens fjerde hufvudtitel om anslag till generalstabens topografiska arbeten och dels under sjette hufvudtiteln om anslag till rikets ekonomiska kartverk.

Punkten a).

Herr statsrådet friherre *Rappe*: Som utskottet här föreslagit att anvisa ett belopp af 75,000 kronor, då Kongl. Maj:t deremot begärt

*Anslag till
fortsättande af
generalsta-
bens topogra-
fiska arbeten.*

Anslag till 90,000 kronor under anslagstiteln »generalstabens topografiska arbeten»,
fortsättande af anser jag mig pliktig att yttra några ord.

generalsta- För den, som uppmärksam utskottsutlåtandet och den
bens topogra- utredning som i detsamma lemnas, torde det vara ganska klart, att
fiska arbeten. (Forts.) de motiv, som framställas för ett beviljande af de 90,000 kronorna,
äro öfvervägande vid jemförelse med hvad som sedan säges af utskottet
sjelf för att motivera de 75,000 kronorna. Huruvida man vill anslå
det större eller mindre beloppet för ifrågavarande ändamål, beror väl
ytterst på den uppfattning, man har om *behovet* eller icke af ett kart-
verk för vårt land. Denna fråga är ganska litet militärisk, sedan nu-
mera kartverket utvecklats så mycket, att man kan säga, att det mili-
tära ändamålet i hufvudsakliga delar är tillgodosedt, åtminstone hafva
vi, om olyckan är framme, nära nog tillräckligt materiel i det afseend-
et. Det är sålunda egentligen blott ur kultursynpunkt, som kartverk-
et är i behof af ytterligare utveckling, om än frågan äfven har en eko-
nomisk sida.

Af alla europeiska stater är det, mig veterligt, förutom vårt eget
land, endast Norge och Ryssland samt delar af Italien och spanska
halfön som ej hafva kartor öfver sina områden, och ser man på de
anslag, som användas i andra länder, för deras kartverk, finner man,
att der väl behjertats nödvändigheten af att ega ett fullständigt kart-
verk. Om vi taga Norge såsom exempel, finna vi, att detta land, som
ej på långt när har den utsträckning som vårt, dock använder för den
del af sitt kartverk, som motsvarar våra, för landkartor afsedda,
200,000 kronor om året, då deremot för dessa våra kartverk här ifråga-
sättes ett sammanlagdt belopp af blott 178,000 kronor. Hela anslaget
för Norges såväl land-, som sjömätningar uppgår till 260,000 kronor,
men jag har för jemförelsens skull fråndragit ett belopp, motsvarande
anslaget till vårt sjökartverk, då ju frågan blott gäller landkartverket.
Italien använder en half million för sitt kartverk, och de större staterna,
äfven de som hafva mindre utsträckning än vår egen, använda
derför åtminstone en million kronor. Man ser således, att i andra län-
der kartverkets behof blifvit mera behjertade än hos oss.

Såsom torde vara bekant, utgör vårt lands ytområde 4,450 qva-
dratmil. Af dessa äro 1,350 uppmätta — den sydligaste tredjedelen
af vårt land, från Upland söderut — i skalan 1:100,000. I öfversta
Norrland äro uppmätta 1,000 qvadratmil — återstå alltså att uppmäta
2,100 qvadratmil. I den nordligare delen af landet utgifvas kartorna
i skalan 1:200,000, hvaremot de uti sydliga Sverige utgifvas i skalan
1:100,000. Om man nu äfven utsträckte 200,000-dels kartorna långt
öfver Norrbotten och ginge ganska långt söderut med dem, återstode
ändock 800 qvadratmil för skalau 1:100,000 och omkring 1,200 för
skalan 1:200,000.

Skulle man på det viset utföra en rekognoscering af vårt land,
skulle med det nu ifrågasatta anslaget åtgå 40 år för att få kartverket
färdigt, och denna tid är alldeles för lång. Uti kartarbetet ingår nem-
ligen icke blott sjelfva rekognosceringen. Äfven revidering af äldre mät-

ningar måste fortgå jemsides med nymätningen, om ett fullständigt kartverk skall åvägabringas, och kartrevideringen kan ej eftersättas. Man kan säga, att på de senare åren, i den mån det lemnats mindre anslag till det topografiska kartverket, revideringen af våra kartor måst i allt större förhållande inskränkas. Egentligen borde användas omkring 10,000 kronor om året för sådana gransknings- och revideringsarbeten, om en riktig proportion skulle åstadkommas mellan nymätningar och äldre rekognosceringar. Under sådana förhållanden, om man hade att tillgå ett så pass stort belopp att lägga till de hittills beviljade 75,000 kronorna — och det är deraf i hufvudsak de 90,000 kronorna motiveras — skulle kartverket kunna vara färdigt på 25 eller 30 år.

Jag tycker, att blott dessa betraktelser skulle vara tillräckliga för att visa, huru önskligt det är att det större anslaget blir beviljad.

Men om vi se saken ur rent ekonomisk synpunkt och uteslutande fästa oss vid den afsedda besparingen af 15,000 kronor, torde det också, om man betraktar saken rätt, vara en misshushållning att stanna vid endast 75,000 kronor såsom hittills; ty sjelfva apparaten, personalen och hela denna organisation, genom hvilken kartverket utföres, är tilltagen i en sådan skala, att den ej arbetar med full kraft, om man ej ökar anslaget, så att något mer kan göras än hvad som för närvarande utföres. Detta synes mig tydligt framgå af den redogörelse för myndigheternas yttranden, som går före utskottets motivering och som innehåller de mest talande skäl för det högre anslaget. Man kan ju säga, att apparaten borde förminskas, men dels vore det skada, dels kan man ej i ett ögonblick förminska den, ty människorna kan man ju ej afsätta eller i en hast afskaffa; de måste existera. När alltså apparaten är sådan den är, bör man gifva den tillräckligt för att mata densamma, så att arbetet går med den fart, som med den befintliga personalen kan låta sig göra. Derfor, mine herrar, synes mig äfven ur ren ekonomisk synpunkt den föreslagna nedsättningen uti det af Kongl. Maj:t begärda anslaget vara i hög grad olämplig och oriktig.

Det synes mig därför, från hvilken synpunkt saken betraktas, vara att beklaga, att utskottet frånträdt Kongl. Maj:ts förslag om 90,000 kronor och i stället beslutat sig för att föreslå Riksdagen en nedprutting till 75,000 kronor.

Herr Helander: I öfverensstämmelse med förhållandet vid de senaste riksdagarne kan jag icke annat än äfven denna gång tillstyrka, att kammaren måtte antaga Kongl. Maj:ts förslag och dermed det högre anslaget.

Det är så ofta och så mycket taladt i detta ämne, att kammarens ledamöter troligtvis känna nästan alla de skäl, som kunna anföras för saken. Nu hafva vi ytterligare hört af chefen för landförsvarsdepartementet ganska talande skäl, till hvilka jag skall anhålla att få lägga ännu ett, måhända förut framfördt, men jag tror, att det kan vara att ytterligare beakta.

När Kongl. Maj:t åren 1805 och 1806 beslöt, att det skulle upp-

*Anslag till
fortsättande af
generalsta-
bens topogra-
fiska arbeten.*

(Forts.)

Anslag till fortsättande af generalstabens topografiska arbeten.
(Forts.) rättas ett militäriskt kartverk och dåvarande chefen för fältmätningsskorpserna fick detta uppdrag, stadgades att detsamma skulle grundas på, såsom naturligt var, trigonometriska och astronomiska bestämmelser. Så skedde emellertid till en början alldeles icke, och endast helt knapphändigt den efterföljande tiden, och så fortför det nästan ända till dess man ett halft sekel efteråt, eller år 1857, såg igenom kartsamlingen, detta stora kartverk öfver Sverige, som då bestod af 31 blad, af hvilka man fann, att ej mindre än tjugu voro af den beskaffenhet, att de icke kunde utgifvas. Detta har den nuvarande personalen naturligtvis ej det ringaste att skaffa med och knappast den dåvarande heller, emedan jag gissar att förhållandet var detsamma då som nu, d. v. s. man hade svårt att erhålla tillräckliga anslag. Emellertid har det befunnits nödvändigt, att äfven dessa kasserade kartor omgöras eller åtminstone i högst betydlig grad revideras, hvilket medför ganska betydliga kostnader. Då nu anslaget till det topografiska kartverket hufvudsakligen är beräknadt för upprättande af kartor öfver sådana delar af vårt land, dit kartverket ännu ej hunnit, men det tillkommer ett så betydligt arbete, som det jag nyss nämnde, är det väl klart att antingen måste det ena eller andra åsidosättas, och anslaget därför icke medföra tillräckligt gagn.

På senare tiden, då denna fråga här förevarit, har utskottet likasom nu afslagit det högre anslaget, men denna kammare har likväl utan votering bifallit detsamma. Väl har samma anslag fallit i den gemensamma voteringen, men åtminstone för två år sedan röstade ej färre än 113 ledamöter från denna kammare för det högre anslaget.

På dessa grunder kan jag ej annat än begära att kammaren ville, med afslag å utskottets, antaga Kongl. Maj:ts förslag.

Herr Boström, Filip: De skäl, som af herr statsrådet och chefen för landförsvarsdepartementet anförts till förmån för det högre anslaget, 90,000 kronor, äro af statsutskottet visserligen observerade, men utskottet har tänkt sig, att större arbetsprodukt kunde ernås, om anslagen till de tre kartverken sammansloges på sätt i motiveringen sägs.

Jag är alldeles öfvertygad om, att besparingar härigenom skulle uppstå, och det synes mig äfven rättvist och billigt att en sådan förändring vidtages. Om man ser på de s. k. triangelmätningarna, så verkställas de af en professor vid generalstabens med tillhjälp af tre personer, hvilka mot arvode äro anställda vid generalstabens topografiska afdelning. Dessa skola utföra alla de mätningar, som böra göras vare sig för det topografiska eller för det ekonomiska kartarbetet. Då är det väl alldeles gifvet, att det är både lämpligt och billigt, att de omkostnader, som för dessa tjenstemän göras för det ekonomiska kartverket, äfven bestridas af det för detsamma utgående anslag.

Dertill en annan sak.

Den stomkarta, som skall uppgöras efter triangelmätningarna, utföres nu af ekonomiska kartverket inom södra Sverige. Inom Elfsborgs län äro anslag beviljade af hushållningssällskapet, likaså i Söderman-

lands och Stockholms län. Men det topografiska arbetet skall om två år taga sin början i södra Dalarne och något år derefter i Gefleborgs län.

Under sådana förhållanden är det gifvet, att det vore lämpligt, om den vid rikets ekonomiska kartverk anställda personal finge användas till den stomkarta, som af topografiska corpsen skall verkställas. Jag är öfvertygad om, att, derest personal och anslag finge användas på sätt föreslås i utskottets motivering, en besparing skulle uppstå, och den nedprutning på 15,000 kronor, som utskottet gjort i år likasom i fjol, skulle derigenom komma det gemensamma kartverket till godo.

Medan jag har ordet, vill jag nämna, att der förekommer en väl skarp motivering i sista stycket före klämman. Det står: »Då denna deras tjänstgöring emellertid icke är till något egentligt gagn, utan snarare till hinder för fortgången af dessa arbeten». Jag skulle här önska denna förändring i uttrycket: »Då denna deras tjänstgöring ej lemnar den arbetsprodukt, som motsvarar den härför utgående kostnad» etc. Jag tror, det andra uttryckssättet är för skarpt. Meningen vore att uttrycka, att arbetsprodukten af de unga officerare, som första och andra året utföra mätningar, ej är tillräckligt stor, utan att dessa mätningar hufvudsakligen afse de unga militärernas öfning.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Herr Helander: Hvad den föregående talaren anfört skall jag bedja att närmare få bemöta, när vi komma till punkten b); jag anser nemligen hans yttrande mera angå denna punkt, än punkten a). Hvad emellertid punkten a) beträffar, nämnde han en sak, som här visserligen kunde bemötas, då talaren nemligen ordade om dagtraktamente eller kanske rättare sagdt ersättning åt den instruktionsafdelning, som förekommer vid de topografiska arbetena. I afseende härå är jag nästan mera böjd att godkänna hvad utskottet sagt än hvad den senaste talaren yttrade, om jag också ej vill använda samma uttryck som utskottet begagnat. Men jag kan icke annat än vidhålla den åsigten, emedan det var ett ganska väsentligt skäl, då vid 1885 års riksdag Kongl. Maj:t föreslog bildande af en instruktionsafdelning, den nemligen, att den massa unga officerare, som sålunda skulle komma och gå, ej skulle medföra för kartverket något synnerligt gagn, enär deras tjänstgöring mest afsåge deras egen uppfostran. Jag vidhåller mitt yrkande.

Efter härmed slutad öfverläggning yttrade herr talmannen, att beträffande nu förevarande punkt yrkats dels bifall till hvad utskottet deri hemställt, dels ock, af herr Helander, att kammaren, med afslag å utskottets hemställan, så vidt den skilde sig från Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, skulle bifalla denna framställning oförändrad.

Sedermera gjorde herr talmannen propositioner i enlighet med dessa yrkanden och förklarade sig anse propositionen på godkännande af herr Helanders yrkande vara med öfvervägande ja besvarad.

*Anslag till
fortsättande af
generalsta-
bens topogra-
fiska arbeten.*
(Forts.)

Herr *vice talmannen* begärde votering, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse.

Den, som bifaller hvad statsutskottet hemställt i punkten a) i sitt utlåtande n:r 7 a, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslår kammaren utskottets hemställan, så vidt den skiljer sig från Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, och bifaller denna framställning oförändrad.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja 58;

Nej 54.

*Anslag till de
ekonomiska
kartarbetena
m. m.*

Punkten b)

Herr *Helandér*: Till en början kan jag endast beklaga, att det befunnits nödvändigt att äfven denna gång följa praxis sedan 10 år tillbaka, och hemställa om de märkvärdiga besparingarna å anslagen till det ekonomiska kartverket, som skulle få begagnas för det topografiska kartverket. Man kan väl säga, att det är Riksdagens eget fel, då framställningarna bifallits, att så skett, men inom Riksdagen har man förmodligen den föreställningen om ordet »besparing», som är den vanliga, nemligen att det verkligen är en behållning. Som bekant är dock förhållandet här icke sådant. Jag har vid ett föregående tillfälle nämnt, huruledes man under benämning »behållningar» helt enkelt tagit större eller mindre belopp från det ekonomiska kartverket till det topografiska och det i så stor utsträckning, att det har händt, att man sålunda till det topografiska kartverket användt mera än hälften af hela det extra anslaget till det ekonomiska kartverket. Det kan kanske i detta hänseende vara upplysande att läsa upp några ord, som hafva till författare chefen för generalstabens topografiska afdelning och finnas åberopade i Kongl. Maj:ts proposition n:o 1 till 1890 års Riksdag. Jag har en gång förut anfört dem, men jag tror icke det kan skada att anföra dem om igen. De lyda: »Dylika besparingar kunde icke för närmaste åren beredas å Norrbottens kartverk och icke heller i samma utsträckning göras å allmänna ekonomiska kartverket utan att allt för

mycket minska det allmänna ekonomiska kartverkets arbetsprodukt. De uppkomna behållningarna hade förnämligast haft sin grund deri, att personal så småningom afgått vid detta kartverk utan att med nya krafter ersättas. Nu vore den tidpunkt kommen, då det visade sig nödvändigt att med yngre krafter öka det ekonomiska kartverkets personal, för så vidt detsamma skulle kunna uppfylla sitt dubbla ändamål att motsvara såväl allmänhetens som administrationens kraf på ekonomiska kartor öfver landets mera odlade och befolkade trakter samt att förse det topografiska kartverket med erforderliga stomkartor; och i samma mån personalen kompletterades, måste det till detta kartverk anvisade anslag odeladt tagas i anspråk för sitt ursprungliga ändamål. Detta var förhållandet då, och jag kan försäkra, att det har så varit lång tid derförut. Det ekonomiska kartverket har icke fått behålla sitt eget anslag, därför att man hellre velat befrämja ett annat kartverks ändamål.

Anslag till de ekonomiska kartarbetena m. m.
(Forts.)

Jag skulle knappt behöfva säga mer än hvad jag nu yttrat för att motivera det yrkande, jag ämnar framställa, men jag måste tillägga några ord, därför att statsutskottet i motiveringen gifvit sig in på en organisationsfråga, som jag ingalunda kan gilla. Statsutskottet har nemligen, såsom det synes, en viss förkärlek för hvad Kongl. Maj:t vid 1885 års riksdag föreslog och som den Riksdagen afslog. Jag kan icke af betänkandet se, om utskottet verkligen menar, att det förslaget i sin helhet är att rekommendera, fastän det visserligen talar om, huru personalen och anslagen borde förenas; men åtminstone säger utskottet — och tyckes hafva förkärlek för — att *anslagen* borde förenas. Jag kan icke finna, att detta ur någon synpunkt vore någon fördel, allra minst för det ekonomiska kartverket. Då man ser, huru man hittills gått till väga, nemligen att det ekonomiska kartverket fått lemna större eller mindre del af sina anslag, tillsammans uppgående till mer än 112,000 kronor, kan man väl beräkna, att, om anslagen sammansloges och det skulle få bero på vederbörandes godtycke att fördela beloppet, det nog blefve det ekonomiska kartverket, som finge draga det kortaste strået. Nu går det ju så till, att den geodetiska afdelningen, eller den som verkställer trianguleringen, lemnar sitt arbete till begagnande af de särskilda kartverken. Det ekonomiska kartverket upprättar derefter sin stomkarta med ganska stor möda och kostnad samt lemnar den till topografiska kartverket, som sedermera transporterar denna, i 20,000:delen affattade stomkarta, till sin arbetsskala 50,000:delen. Derefter fins det för den topografiska afdelningen intet samband med det ekonomiska kartverket, utan när den fått sin karta färdig, verkställer den sina höjdmätningar och lägger in de topografiska beteckningarna på sin karta. Några uppoffringar vidkännes det topografiska kartverket visserligen för det ekonomiska; men i mycket betydligare utsträckning äro uppoffringarna från det sistnämnda till det topografiska kartverket.

Då jag således icke kan vara med om detta förslag och väl finner, att, om det går såsom jag önskar, d. v. s. att denna punkt bifalles med utlemnande af de sista orden eller de, som börja med »äfvensom

Anslag till de
ekonomiska
kartarbetena
m. m.
(Forts.)

medgifva», ändå skulle kvarstå motiveringen, hvilken jag ej kan gilla, så har jag ej någon annan utväg än att föreslå, det kammarens beslut formuleras så, att kammaren med ogillande delvis af motiveringen bifaller hvad utskottet har föreslagit; dock att de sista raderna, som börja med orden »äfvensom medgifva» och sluta med »kartverket», må utgå.

Friherre von Otter: Då kammaren nyss har godkänt utskottets hemställan i mom. a) och då naturligtvis godkänt jemväl den motivering, som ligger till grund för denna hemställan, kan jag icke föreställa mig, att kammaren nu skulle vilja gå in på att utesluta ur mom. b) de ord, som den siste talaren afser. Ty om någon grund fins för det beslut kammaren nyss fattat, skulle det väl vara just den motivering, utskottet framlagt, och då denna motivering förutsätter en sammanslagning af anslagen på samma gång som en förening af personalen, vill jag för min del hemställa om bifall till utskottets förslag äfven i mom. b). När Kongl. Maj:t har ansett det, med ett anslag till topografiska kartverket af 90,000 kronor, vara nödvändigt, att besparingarna på det ekonomiska kartverket skulle få användas för det topografiska kartverkets behof, ligger det i sakens natur, att detta är ändå nödvändigare, då det senares anslag blifvit bestämdt till 75,000 kronor. — Jag anhåller om bifall till utskottets förslag.

Herr von Krusenstjerna: I olikhet med den förste ärade talaren vid denna punkt kan jag för min del ej annat än uttala min önskan, att denna kammare måtte godkänna den motivering, som statsutskottet fogat vid sitt förslag. Utskottet har der — såsom jag med tillfredsställelse funnit — åtminstone i väsentligaste delar upptagit det förslag, som Kongl. Maj:t framlade vid 1885 års riksdag. Talaren på södermanlandsbänken yttrade, att detta förslag afslogs af Riksdagen. Det är riktigt; det afslogs inom Andra Kammaren genom en koalition, som den ärade talaren bäst känner till, mellan dem, som ville för alltid slopa det ekonomiska kartverket, och dem, som voro dess varmaste vänner, men så varma vänner, att de nödvändigt ville, att det ekonomiska kartverket skulle — om jag så får säga — hemfalla ensamt åt landtmätarne och stå ensamt under landtmätarnes ledning. Deremot nämnde han icke, att detta förslag i denna kammare efter en lång och fullständig diskussion, dervid Kongl. Maj:ts förslag med synnerlig talang förfäktades af statsrådet Carlson, antogs utan votering. Det förslag, som då framlades af Kongl. Maj:t, afsåg, såsom utskottet här säger, att anslag och personal för de tre skilda kartverken skulle förenas till ett gemensamt verk, »rikets allmänna kartverk». Såsom kammaren vet, beviljas nu särskilda anslag till de tre olika kartverken, det ekonomiska kartverket, Norrbottens kartverk och det topografiska kartverket, med af Riksdagen bestämda belopp för hvarje kartverk. Nu har praxis visat, att denna fördelning ej kan upprätthållas, utan år efter år har Kongl. Maj:t fått föreslå och Riksdagen bevilja, att besparingar å de två kart-

verken få användas till det tredje. Då synes det mig vara naturligt, att man öfvergifver detta, som visat sig ej vara hållbart, och att de tre anslagen sammanföras till ett enda, med rätt för Kongl. Maj:t att fördela anslaget på de tre särskilda kartverken. Det är den ena sidan af saken.

Anslag till de ekonomiska kartarbetena m. m.
(Forts.)

Men det, enligt min åsigt, viktigaste af utskottets förslag är utskottets uttalande, att de hinder, som för närvarande i viss mån förefinnas för ett användande af ett verks personal för något af de andras behof, måtte undanrödjas, det vill med andra ord säga, att det blir större frihet att kunna använda ett kartverks personal för det andra, der verkligt behof förefinnes. För min del kan jag ej förstå annat, än att ett sådant användande skall tjena till att förekomma dubbelarbete vid åtskilliga tillfällen och leda till möjliga besparingar och förkortande af den tid, inom hvilken vi kunna få kartverket färdigt. Talaren på södermanlandsbänken sade, att det ej fans något skäl att på detta sätt förena dem, och för att visa det, redogjorde han för sambandet mellan kartverken. Efter mitt förmenande är det just detta samband — den omständigheten, att det ena kartverkets arbete i viss mån förutsätter eller betingar det andras — som synes mig visa lämpligheten af att få använda det ena kartverkets personal inom det andra. Han erinrade om, huru det börjar med den geodetiska uppmätningen, som verkställles af topografiska corpsens personal; så kommer upprättandet af den ekonomiska kartan i skala af 1:20,000, hvilken stöder sig på den geodetiska uppmätningen och verkställles af det ekonomiska kartverket. Derefter hafva vi den topografiska kartan i skalan af 1:50,000, som förutsätter en stomkarta, hvilken man fått genom det ekonomiska kartverket, så länge man håller sig till de delar, der det ekonomiska kartverket gått före. Detta samband synes mig utgöra ett tydligt bevis för lämpligheten af att kunna friare använda personalen.

Det är på dessa skäl jag anhåller, att kammaren måtte, i olikhet med talaren på södermanlandsbänken, godkänna äfven motiveringen.

Herr Helander: Att den näst föregående talaren är af samma tanke som statsutskottet, är ej så underligt, då han sjelf var den, som framlade 1885 års förslag.

Han har emellertid så till vida fattat orätt min mening vid tillfället år 1885, som det visst icke var min afsigt, att kartverket skulle alldes uteslutande bearbetas af landtmätare. Jag ville, att de personer, som mest sysselsatt sig med liknande arbeten af den beskaffenhet, som det var fråga om, också skulle för ändamålet anlitas, det vill säga att det ekonomiska kartverket företrädesvis borde bearbetas af landtmätare, som hade mest insigt i den detaljen. Likaså, när det gälde det topografiska, var det skäl i att de, som hade mer insigt i topografi, utförde arbetet i den topografiska afdelningen. Ty det kommer enligt min åsigt lätt på sned, om en topograf eller kartograf leder begge kartverken. Samme talare nämnde äfven, att nu skulle det kunna bli dubbelarbete förutom att det ligger svårighet i att använda det ena

Anslag till de
ekonomiska
kartarbetena
m. m.
(Forts.)

kartverkets personal till förmån för ett annat. Men så är verkligen icke händelsen. Redan för flera år sedan skickades exempelvis kartografer vid det ekonomiska kartverket att för militäriskt ändamål uppmäta trakten omkring Karlsborgs fästning. Och jag tror ej, att det är mer än ett par år sedan, som man äfven för militäriska ändamål fann nödvändigt att uppgöra en stomkarta öfver Gotland. Der hafva skiftena ej så fortskridit, att man ännu på många år kan få en så fullständig stomkarta som i flera andra delar af riket. Men då behöfdes stomkarta för militäriska behof, och därför sändes, om jag icke missminner mig, 4 kartografer från det ekonomiska kartverket dit för att uppgöra en sådan karta för det topografiska kartverket. Denna karta kan kanske en gång i framtiden, när man hunnit komplettera densamma, äfven användas såsom stomkarta för ekonomiska kartverket, men antagligen äro förhållandena då så förändrade, att det behöfs uppgöras en helt ny karta.

Slutligen skall jag be att få göra den lilla förändringen i mitt första yrkande, att i stället för yrkandet, att motiveringen skulle delvis underkännas, anhåller jag, att den måtte helt och hållet utelemnas.

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad, yttrade herr talmannen, att i afseende på den nu föredragna punkten yrkats dels bifall till hvad utskottet hemställt, dels ock, af herr *Helander*, att kammaren skulle, med utelemnande af utskottets motivering, bifalla utskottets hemställan med undantag af sista meningen »äfvensom medgifva, att möjligen uppstående behållningar å båda anslagen må användas äfven till bestridande af utgifter för det topografiska kartverket».

Härefter gjordes propositioner jemlikt dessa yrkanden, och förklarades propositionen på bifall till utskottets hemställan vara med öfvervägande ja besvarad.

Vid förnyad föredragning af statsutskottets nedannämnda, den 22 och 24 innevarande februari bordlagda utlåtanden:

no: 18, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af ett jordområde till botaniska trädgården i Upsala; samt

no: 19, i anledning af väckta motioner dels i fråga om konsulat-afgifternas upphörande m. m. och dels om deras upptagande bland riksstatens ordinarie inkomster,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran följande under gårdagen bordlagda ärenden, nemligen: konstitutions

utskottets utlåtanden n:is 3—5, sammansatta stats- och bankoutskottets utlåtande n:o 1, bankoutskottets memorial n:o 2, lagutskottets utlåtanden n:is 13 och 14, äfvensom Första Kammarens tillfälliga utskotts utlåtanden n:is 1 och 2.

Anmälades och bordlades statsutskottets utlåtanden:

n:o 10, angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel, omfattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna;

n:o 24, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af två till södra skånska infanteriregementet upplåtna, kronan tillhöriga jordområden; och

n:o 25, i anledning af väckt motion om eftergift af lösesumman för vissa hemmansränder, som i anledning af upphörande af rättsförhållandet mellan kronan och Sala bergslag skolat uppdebiteras.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den under sammanträdet aflemnade kongl. propositionen.

Justerades två protokollsutdrag för detta sammanträde.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de ärenden, som denna dag bordlagts första gången, skulle sättas främst på föredragningslistan till nästa sammanträde.

Kammaren åtskildes klockan 2.01 e. m.

In fidem.

A. von Krusenstjerna.

Tisdagen den 28 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 2.30 e. m.

Justerades protokollet för den 21 i denna månad.

Anmälades och bordlades:

bevillningsutskottets betänkande n:o 3, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition n:o 2 med förslag till ny förordning om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket; och

sammansatta bevillnings- och lagutskottets betänkande n:o 1, rörande vissa delar af Kongl. Maj:ts proposition n:o 2 med förslag till ny förordning om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket.

Föredrogs, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran statsutskottets den 25 innevarande februari bordlagda utlåtande n:o 10.

Vid föredragning af statsutskottets nedannämnda, den 25 i denna månad bordlagda memorial:

n:o 20, med anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i en fråga rörande anslagen under riksstatens andra hufvudtitel, och

n:o 21, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslagen under riksstatens sjette hufvudtitel,

godkändes de af utskottet i dessa memorial föreslagna voteringspropositioner.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flera ledamöters begäran statsutskottets den 25 innevarande månad bordlagda utlåtanden n:is 22—25.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de ärenden, som denna dag bordlagts första gången, skulle uppföras främst på föredragningslistan till nästa sammanträde.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 2.37 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.
